

MEMORANDUM VAN DE SENIORENADVIESRAAD VOOR DE BELEIDSPERIODE 2019 – 2024

Rotselaar en ouderen: een win-winverhaal

1. Kwantitatieve benadering

Tussen 2018 en 2024 zal het aantal 60-plussers in Vlaanderen aangroeien met 13%. Zij vormen dan een groep van bijna 30% van de totale bevolking. 1 op 15 Vlamingen zal ouder dan 80 zijn. Ook na 2024 houdt dat ritme aan.

In Rotselaar wonen nu ongeveer 4500 60-plussers.

2. Kwalitatieve benadering

Geen natuurramp! Het is een boeiende, gedifferentieerde bevolkingsgroep, actiever, gezonder en hoger opgeleid dan haar voorgangers. Er heerst een grote variëteit qua leeftijd (minstens 3 generaties!), engagement, gezondheid, middelen, competenties, netwerk, achtergrond, cultuur, noden en voorkeuren – het product van minstens 60 jaar voorgeschiedenis.

3. Benadering vanuit het adagium ‘actief ouder worden’ (‘active ageing’)

Om actief ouder te kunnen worden, dient niet alleen hun fysiek welzijn bevorderd, maar ook hun sociaal en mentaal welbevinden; vooral via maatschappelijke participatie en het verder beroep doen op hun opgebouwde competenties – binnen ieders specifieke levensomstandigheden.

4. Benadering vanuit het perspectief van de lokale overheid

Wil de gemeente een stevige partner hebben aan de actieve senioren, dan moet het beleid een klimaat creëren dat optimaal uitnodigt tot participatie. Dit kan via acties op korte en lange termijn, op basis van een prioriteitennota en rekening houdend met de hele bevolking. Wat goed is voor senioren is meestal ook in het voordeel van de andere leeftijdsgroepen!

5. Toekomstgerichte benadering

Ook gemeentebestuurders worden elk jaar een jaartje ouder – bij leven en welzijn. Eens zullen ze ook tot deze leeftijdsgroep behoren en zeer blij zijn met het engagement van hun voorgangers. Noem het realiseren van (de aanbevelingen uit) dit memorandum dus gerust een subtiele vorm van eigenbelang.

6. Gevolgde methodiek en inspiratiebronnen: dialoog centraal

Het gemeentelijke ouderenbehoefteonderzoek, in 2016 door de VUB en HoGent (‘Belgian Ageing Studies’) begeleid en becommentarieerd, leverde een massa statistische gegevens op van 422 thuiswonende 60-plussers. Een ideaal vertrekpunt voor onze aanbevelingen.

Voor het beschrijven van de context en de trends deden we daarnaast een beroep op statistische gegevens van de overheid en haalden we inspiratie uit artikels in ‘sociaal.net’, ‘lokaal’, op ‘kennisplein.be’ en andere gespecialiseerde media, zoals ‘Wel’ en de 16

inspiratiefiches van 'Gemeend Landelijk'. We namen in de loop van de vorige jaren deel aan studiedagen van 'Horizon 2050' (over vergrijzing) en van de Plattelandsacademie (over fiets- en ruimtelijk beleid, maar ook over buurtgerichte zorg). Ook onze participatie aan de halfjaarlijkse samenkomsten en de vormingssessies van het regionale overlegorgaan van de lokale seniorenraden leverde heel wat theoretische en praktische informatie op, zowel over het maken van een memorandum als over cultuurparticipatie bij senioren. Bezoeken in het kader van het Europese Grundtvig-programma en 'Active Ageing'-studiedagen zorgden voor inzichten en uitwisseling van goede praktijken. En tenslotte hielden we rekening met de realisaties van het lopende gemeentelijke beleidsplan.

De seniorenraad installeerde in 2017 een werkgroep en die organiseerde, naast de eigen samenkomsten, 3 'gemengde' vergaderingen met afgevaardigden van de seniorenraad en bij het behandelde thema betrokken ambtenaren van gemeente en OCMW. Daardoor kregen we vaak verhelderende input van specialisten in de materie en ondervonden we dat sommige materies de themagrenzen overstijgen.

De 6 seniorenverenigingen die lid zijn van onze lokale seniorenraad vulden een checklist 'Leeftijdsvriendelijke Gemeente' in met meningen en voorbeelden. Deze checklist (van de Vlaamse Ouderenraad) is geïnspireerd en geruggesteund door het Europese 'Covenant on Demographic Change' en het internationale 'Global Network of Age-friendly Cities and Communities' en loopt parallel met de thema's van het onderzoek.

Via de vergaderingen van de seniorenraad werden deze stappen opgevolgd en overlegd met de doelgroep.

1. KWALITATIEVE EN AANGEPASTE WOONGELEGENHEDEN VOOR SENIOREN

Als mensen langer in hun eigen woning of buurt kunnen blijven wonen, hebben ze meer kans om gelukkig oud te worden. Denk aan de sociale contacten en de vele herinneringen die deze woning meedraagt.

De helft van de Vlaamse 80+ers heeft een woning die minstens een halve eeuw oud is; ze is vaak te groot en onaangepast qua comfort. Het risico op vlak van energiearmoede is groot. En slechts 48,8% van onze ouderen heeft een rookmelder in huis.

40% van de senioren woont in een ernstig onaangepaste woning (verwarming, trappen - in Rotselaar 58% -, toilet, douche, bad) en loopt een groot risico op vallen. Toch wenst 70% van de Rotselaarse senioren hun woning te laten zoals ze is.

De woonkosten nemen voor 10% van de senioren een hap van méér dan 40% uit hun gezinsbudget. En de nieuwe aangepaste woongelegenheden voor senioren zijn voor velen onbetaalbaar.

Alternatieve woonvormen zijn vaak ongekend en bovendien onderhevig aan strenge regelgeving.

Slechts 2,50% van de bevroegde senioren zou overwegen om bij hun kinderen te gaan wonen.

Vooralsenioren met een hoger inkomen zien een mogelijke verhuis naar een assistentiewoning wel zitten. De voornaamste verhuismotieven, die uit onze behoeftepeiling komen, zijn: omgevings-, gezondheids- en huisvestingsproblemen.

Sterk wijzigende gezinssituaties (eenoudergezinnen, nieuw samengestelde gezinnen, meer tijdelijk alleenstaanden) vereisen een grotere variëteit aan woningtypes, die soms ook een tijdelijk onderkomen kunnen bieden voor een bepaalde gezinssituatie.

Hoe ouder de respondenten en hoe lager hun inkomen, des te minder contacten hebben ze met de buurt. Bovendien ervaren 60-plussers als belangrijkste tekorten in hun omgeving: een kruidenierszaak (48,5%), een slager (31%) en een bakker (30%). Qua dienstverlening missen zij vooral een bank en een postkantoor (elk ongeveer 19%). Inzake ontspanning komen theater (10,5%) en cinema (12,5%) vooraan op de verlanglijstjes.

De top 3 van problemen i.v.m. leefomstandigheden in de directe omgeving zijn: verkeersdruk (40%), te weinig voorzieningen (31%) en lawaaihinder (21%).

1. KWALITATIEVE EN AANGEPASTE WOONGELEGENHEDEN VOOR SENIOREN

Wij vragen dat de gemeente zorgt voor een gevarieerd aanbod aan woningen en woonvormen in elke deelgemeente met volgende aandachtspunten:

- *Een goede mix van leeftijden, culturen, gezinssamenstellingen.*
- *Een betaalbaar en gevarieerd aanbod.*
- *Een veilige omgeving (groen, winkels en voorzieningen in aantrekkelijke dorpskernen.*

Wij vragen dat de gemeente zorgt voor buurten en wijken met hoge meegroeifactor via:

- *Infosessies over nieuwe woonbegrippen en alternatieve woonvormen.*
- *Een ruim, divers en betaalbaar aanbod aan woningen, alternatieve woonvormen, diensten en voorzieningen die inspelen op gewijzigde gezinssamenstellingen.*
- *Aandacht voor de inplantingsplaats van woonprojecten. Assistentiewoningen of woon-zorgcentra komen liefst in een aangename, veilige en levendige buurt en dicht bij winkels, diensten en voorzieningen.*
- *Betrekken van senioren bij het denkwerk rond nieuwe woonprojecten.*

Wij vragen ook dat de gemeente inzet op kwaliteitsverbetering van woningen en dus:

- *de toegankelijkheid van bestaande woningen verbetert via infosessies, premies en diensten die senioren kunnen begeleiden bij het aanpassen van hun woning;*
- *trajectbegeleiding faciliteert door het inzetten van ergotherapeuten via ziekenfondsen en regionale dienstencentra;*
- *de energiearmoede aanpakt via premies, begeleiding en praktische ondersteuning voor verbeteringen in een verdere samenwerking met IGO Leuven;*
- *het Woonpunt sterker uitbouwt tot een door senioren gekend aanspreekpunt;*
- *inzet op systematische info en sensibilisering over veiligheid: valpreventie, diefstalpreventie, CO-vergiftiging, brand- en inbraakpreventie, veiligheid in en rond de woning, verkeersveiligheid... in samenwerking met geschikte lokale partners;*
- *zorgt voor deskundige screening en controle van oudere woningen;*
- *sensibiliseert tot het plaatsen van rookdetectoren en samenaankoop organiseert.*

Tenslotte dient voor senioren op de huurmarkt door de gemeente ook actie ondernomen:

- *Er is nood aan territoriaal goed gespreide, voldoende toegankelijke, kwalitatieve en energiezuinige sociale woningen en erkende sociale assistentiewoningen.*
- *Ondersteuning van mensen met een laag inkomen bij de betaling van de huurwaarborg en toeleiding naar hun rechten inzake huurpremie en huursubsidie.*

Wij vragen dat de gemeente haar woonbeleidsplan actualiseert, rekening houdend met alle opgesomde elementen, zodat wonen in Rotselaar voor iedereen aangenaam en betaalbaar is.

2. SENIOREN MOBIELER IN DE OPENBARE RUIMTE

Meer dan 55% van alle verplaatsingen hebben een sociale en maatschappelijke functie. De toegankelijkheid, de veiligheid en de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte zijn dus ook voorwaarden voor de maatschappelijke participatie van burgers.

Vanwege het groot persoonlijk en maatschappelijk belang van mobiliteit, zien we dit als een basisrecht voor iedereen. Immers, vervoersproblemen dragen in zich het risico op sociale uitsluiting en vervoersarmoede. Daarom heeft de Vlaamse Regering 'basisbereikbaarheid' aangenomen als openbare-vervoernorm. Dit betekent: vertrekkend van de behoeften van de inwoners een regionaal geïntegreerd netwerk creëren, waarin trein + tram + bus een belangrijke rol spelen, maar waarin ook de nodige ruimte is voor fietsen, deelsystemen, taxi's, buurtbusjes en deur-aan-deurvervoer.

Inzake mobiliteit worden vooral door 80-plussers tekorten gemeld van bushaltes en openbaar vervoer (in sommige wijken), rustbanken en openbare toiletten (overal). Vooral de vrouwelijke respondenten vinden dit erg. Eén van de gevolgen hiervan is het frequenter gebruik van privévervoer: 89% van de senioren gebruikt de wagen minstens één keer per week; voor de 60-69-jarigen is dat zelfs 95%. Voor 7% van de oudere vrouwen (80+) met de laagste inkomens is de Minder Mobielen Centrale een welgekomen oplossing.

Vlaanderen is de derde fietsregio van Europa (na Nederland en Denemarken), maar het kan altijd beter. We kunnen immers heel wat winsten boeken op vele domeinen met een degelijk fietsbeleid: gezondheid, sociale inclusie, klimaat, geluidsoverlast, verkeersveiligheid, congestie, economie, publieke financiën, ruimtelijke ordening. Een duurzame investering!

De ambitie om meer mensen vaker en veiliger op de fiets te krijgen, slaagt momenteel vooral voor het aspect 'vaker'. 30% van de 80-plussers, 41% van de 70-79-jarigen en 53% van de 60-69-jarigen doen dat minstens één keer per week, sommigen dagelijks. Maar een degelijk fietsbeleid vereist meer dan het technisch correct aanleggen van fietspaden. Er is een samenhangend geheel nodig van maatregelen om een fietscultuur ingang te doen vinden en het comfort en de veiligheid van de fietsers te verhogen. Fietsberaad Vlaanderen (VVSG) is hiervoor een geschikte partner.

In dezelfde filosofie kunnen we een consequent voetpadenbeleid aanbevelen: 53% van de 80-plussers, 56,5% van de 70-79-jarigen, 63% van de 60-69-jarigen stappen minstens één keer per week in het publieke domein. Een veelgehoorde klacht is de erbarmelijke staat van veel voetpaden (waar er al zijn): losliggende stenen, putten, allerlei oneffenheden, die soms gevaarlijke manoeuvres veroorzaken voor stappers en andere zwakke weggebruikers.

2 SENIOREN MOBIELER IN DE OPENBARE RUIMTE

Wij vragen dat de gemeente

- *als belangrijk aandachtspunt van haar mobiliteitsbeleid zoveel mogelijk hindernissen wegneemt voor de mobiliteit van de zwakste weggebruikers (inzonderheid de rolstoelgebruikers);*
- *aandacht heeft voor de toegankelijkheid van de openbare gebouwen in de gemeente, onder andere door voortzetting van de 'On wheels'-actie;*
- *bij de (her)aanleg van straten en pleinen het STOP-principe toepast: eerst Stappers, dan Trappers, vervolgens Openbaar vervoer en als laatste Personenwagens;*
- *zorgt voor meer en duidelijker oversteekplaatsen in de nabijheid van woonkernen;*
- *aan het groeiend aantal elektrische fietsen aangepaste veilige, vrij liggende fietspaden voorziet en onderhoudt – ook met een strooiplan in de winter;*
- *obstakelvrije, effen voet- en wandelpaden aanlegt en onderhoudt, met aandacht voor rolstoelgebruikers;*
- *gebruikers (ook WZC-bewoners) betreft bij het uittekenen van het lokale vervoersaanbod;*
- *voorziet in voldoende rustbanken en toegankelijke openbare toiletten;*
- *op goede en met het openbaar vervoer bereikbare locaties de voorwaarden schept voor het inplanten van winkels, welzijnsdiensten, bushaltes en woonzorgvoorzieningen;*
- *de dorpskernen versterkt door attractieve vormgeving van ontmoetingsplaatsen en nabijheid van winkels, diensten, woongelegenheden en openbaar vervoer;*
- *in alle wijken van de gemeente de nabijheid van een busverbinding voorziet, ook Rigessel, Dijlestraat/Molenstraat en Hellicht, eventueel via een belbus;*
- *het aanbod voor de zwakste verkeersdeelnemers beter promoot: Minder Mobielen Centrale en Dienst Aangepast Vervoer;*
- *zorgt voor een vlotte doorstroming van het openbaar vervoer via aangepaste verkeerselementen;*
- *een systematische controle en onderhoud uitvoert van de staat van fiets- en wandelpaden, bushokjes en hun directe omgeving en van treinperrons;*
- *het trage-wegennetwerk verder optimaliseert;*
- *een systematische controle en onderhoud uitvoert van de bewegwijzering op alle soorten wegen en paden in de gemeente;*
- *een reglement invoert over de parkeerplaatsen in de buurt van officiële gebouwen, zodat de gemeentelijke diensten ook voor kortparkeerders vlot bereikbaar zijn;*
- *een zone 30-beleid ontwerpt dat uitnodigt tot vertragen o.a. door een aangepaste lay-out van het wegmeubilair en gerichte controles;*
- *op regelmatige tijdstippen het thema 'vervoersarmoede' agendeert over alle beleidsdomeinen heen.*

3. GEZONDHEID EN WELBEVINDEN, BUURTGERICHTE ZORG EN HULPVERLENING

Het organisatiemodel 'Buurtgerichte zorg' heeft belangrijke voordelen: kans op meer levenskwaliteit en tegelijk goedkopere hulp- en zorgverlening. In een actief zorgzame buurt helpen mensen elkaar (via mantelzorg en vrijwilligerswerk) en stemmen de professionele zorg- en hulpverstrekkers hun aanbod op elkaar af. Dit geïntegreerde zorgmodel vereist een zorgregisseur, die de samenwerking tussen de diensten coördineert, en een diensten- of wijkgezondheidscentrum (waar de professionele eerstelijnsdiensten samen aanwezig zijn).

Op korte termijn kan het beleid al beginnen met het faciliteren van (multidisciplinaire) medische groepspraktijken voor de eerste lijn. Vervolgens: een wijkgezondheidscentrum uitbouwen in elke deelgemeente - in overleg met de bestaande zorgdiensten en gecoördineerd door een zorgregisseur.

Bij een efficiënte en effectieve dienstverlening staat de hulpvrager centraal en moet het zorgaanbod bereikbaar, beschikbaar en betaalbaar zijn. De gezondheidstoestand van de Rotselaarse senioren is beter dan het Vlaamse gemiddelde; toch kan 73% van de 80-plussers geen zware inspanningen meer aan en heeft 56% van hen het moeilijk met trappen; vooral alleenstaande vrouwen hebben een slechtere gezondheidstoestand.

Als gevolg van de BOEBS-actie vallen onze ouderen minder dan het Vlaamse gemiddelde: in het jaar voor het onderzoek viel 23% minstens eenmaal. Deze actie liefst verderzetten.

Het geheugen onderhouden blijkt beter te lukken als er veel sociale contacten zijn. Naarmate men ouder wordt, is er dus ook meer nood aan deze contacten.

De zorgafhankelijkheid van onze oudste inwoners is het grootst bij verplaatsingen. De Minder Mobielen Centrale is nodig wegens de afname van hun sociale contacten.

Het hulpnetwerk van onze senioren is ruim: 80% kan een beroep doen op een partner, 50% op een dochter, 45% op een zoon, 40% op een zus of broer, 35% op een schoondochter, 32% op een kleinkind, 29% op een schoonzoon en 21% op een ander familielid.

Speciale aandacht verdienen mantelzorg en vrijwilligerswerk in woon-zorgcentra. De bewoners hebben er zeker zoveel nood aan als zelfstandig wonende senioren.

Een verheugende vaststelling is dat de burens (met 56%) zeer frequent potentiële helpers zijn (tegenover 41% in Vlaanderen). Deze (kosteloze) mantelzorg moet de gemeenschap blijvend ondersteunen. Er liggen nog veel mogelijkheden bij buurtwerkingen en bewonersdiensten.

Op de poetsdienst doet de helft van onze senioren een beroep, op verre afstand gevolgd door thuisverpleging (20%). Alle hulpverleningsorganisaties komen vooral aan huis bij de oudste alleenstaande inwoners. Ook het lokaal dienstencentrum wordt het meest bezocht door de oudste leeftijdsgroepen; de dienstencheques zijn het meest gevraagd door de jongste senioren (62,5%).

Onze senioren hebben een opvallend grote behoefte aan informatie. Vooral vrouwen hebben info nodig voor het invullen van allerlei formulieren (bijv. i.v.m. woningaanpassing).

Succesrijke recente initiatieven zijn: info-sessies over erfrecht, euthanasie, opfrissing verkeersregels, elektrisch fietsen, dementie, NOAH...

Voor veel senioren (74,5%) is de huisarts de eerste persoon aan wie ze hulp vragen, gevolgd door de kinderen (66%). Spijtig dat in sommige wijken minder huisartsen beschikbaar zijn. Ook burens halen een mooie score (40%); dit wijst nogmaals op het belang van mantelzorg. Over de hulpverlening is men doorgaans zeer tevreden.

Vrouwen en de oudste senioren hebben het moeilijk met verkeersonveiligheid, gebrek aan zorg, onvoldoende gezelligheid, onvoldoende inspraak, infotekort, angst voor diefstal of om lastiggevallen te worden op straat. Verkeersonveiligheid en angst voor woninginbraak zijn de grootste problemen (elk 36%) voor al onze senioren.

3 GEZONDHEID EN WELBEVINDEN, BUURTGERICHTE ZORG EN HULPVERLENING

Wij vragen dat het gemeentebestuur op langere termijn streeft naar het organiseren van buurtgerichte zorg in elke deelgemeente. Eerste stap: de inplanting van multidisciplinaire eerstelijnszorgcentra faciliteren (inplantingsplaatsen, vergunningen, actieve prospectie bij de (para)medische beroepen, bemiddeling met bouwpromotoren). Eventueel starten met het verbreden van bestaande groepspraktijken en er hulp- en zorgdiensten aan toevoegen; aandacht voor info naar de bevolking.

Geregelde overlegmomenten tussen gemeentelijke welzijnsmedewerkers en hulpverleningsorganisaties brengen de noden van vooral de oudste inwoners aan de oppervlakte, zodat het Sociaal Huis daarop kan inspelen met info en acties op maat.

De BOEBS-actie verder zetten in het lokaal dienstencentrum samen met de seniorenorganisaties.

Buurtwerkingen en bewonersdiensten stimuleren om de mantelzorg te ondersteunen, naast mantelzorgpremies en samenkomsten van mantelzorgers voor vorming en ontspanning (respijt zorg).

Aandacht voor het bevorderen van mantelzorg en vrijwilligerswerk in woon-zorgcentra, zodat spontane wisselwerking groeit tussen de residentiële bewoners en hun omgeving.

De Minder Mobielen Centrale verder uitbouwen zonder inkomensvoorwaarden en ruimer bekend maken bij alleenstaande senioren.

In elke deelgemeente een aanbod van diensten zoals middagrestaurant, vormingssessies, dagopvang en zorgdiensten. Betaalbare infrastructuur voor groepsactiviteiten en sociale contacten. Bijv. recreatieruimten met beweging stimulerende apparaten voor jong en oud.

Andere acties die aanzetten tot bewegen in overleg met senioren- en gezondheidsraad. Samenwerking tussen de gemeente en vrijwilligers van seniorenorganisaties, waarbij een zorgcoördinator de continuïteit verzekert.

Het aanbod aan infosessies van het lokaal dienstencentrum verder zetten en spreiden over de gemeente ('mobiel dienstencentrum'); dit sterker promoten via alle beschikbare kanalen (ook op papier).

Bij alle info-verspreiding meer aandacht voor verstaanbare taal en goede leesbaarheid (achtergrond, lettergrootte) met steeds een fysiek adres en telefoonnummer – naast website en e-mailadres.

In verband met woningdiefstal: meer aandacht voor het promoten van beveiligingssystemen via infosessies. Maar ook de waarneembare aanwezigheid van wijkinspecteurs verhogen i.f.v. het veiligheidsgevoel bij senioren.

4. MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE EN DIENSTVERLENING

Wandelen en fietsen geven 58,3% van onze 60-plussers aan als favoriete ontspanningsactiviteit. Naarmate de leeftijd stijgt, daalt de activiteitsgraad: van 70,1% (60-69) tot 35,1% voor 80-plussers. Toch is bewegen van groot belang voor ieders gezondheid.

Bovendien zien we dat vooral alleenstaande vrouwen minder buiten komen. Met stijgende leeftijd en dalend inkomen vermindert hun actieradius zienderogen. Anderzijds doen die vrouwen het meest een beroep op het 'bib-aan-huis'-aanbod.

Tuinieren wordt door 54,5% gesignaleerd als favoriete ontspanningsactiviteit. Ook hier daalt de frequentie met het toenemen van de leeftijd (van 62,7 bij de 60-69-jarigen tot 40,2% bij de 80-plussers) en vooral de mannen beoefenen deze activiteit :71,1% (vrouwen: 38,9%).

Vermoedelijk hebben ook een aantal WZC- en appartementsbewoners heimwee naar een tuintje, en willen zij bijvoorbeeld zorgen voor aanleg en onderhoud van een stukje sier- of moestuin.

Het verenigingsleven heeft toegankelijke en betaalbare lokalen nodig met gezellige instuifmogelijkheden. De belangrijkste motieven om lid te worden van een vereniging zijn: mensen ontmoeten (62,4%), mensen leren kennen (56,1%) en gezelligheid (54,4%). Kaarten (10,2%) en knutselen (21,8%) zijn door vrouwen meer gegeerd dan door mannen. Door lokalen open te stellen voor de buurtbewoners, kan men mensen terloops aanspreken om lid te worden van verenigingen. De woon-zorgcentra en andere complexen van groepswonen kunnen hierin een belangrijke plaats krijgen: zij hebben soms onderbezette lokalen en geïsoleerde bewoners, die in het buurt- en verenigingsleven geïntegreerd kunnen worden. Een win-winsituatie!

Vooral de verenigingen zetten senioren aan tot deelname aan activiteiten. Een vierde van onze 60-plussers is lid van een seniorenvereniging. Bovendien zou meer dan een derde overwegen om lid te worden (zelfs 18% van de 80-plussers), maar een vijfde weet niet dat er zo'n verenigingen bestaan in Rotselaar! Informatie verspreiden is dus nodig. De meeste huidige leden zeggen lid te zijn geworden van een vereniging nadat ze werden aangesproken. Daarbij mogen we de oudste alleenstaanden zeker niet uit het oog verliezen!

72,4% van onze senioren doet geen vrijwilligerswerk, maar 27,7% wil het overwegen. Mensen ontmoeten (67%) en nieuwe mensen leren kennen (61,7%) zijn de belangrijkste motieven voor wie er wel aan meedoet. Gezondheidsredenen (31,4%) zijn het belangrijkste argument om geen vrijwilligerswerk te doen. 15% is helemaal niet op de hoogte van de mogelijke vormen van vrijwilligerswerk.

61,5% van onze senioren is geïnteresseerd in de politiek; dit neemt af met het ouder worden en vrouwen zijn ook minder geïnteresseerd dan mannen. Samen menen zij dat senioren de meeste invloed hebben op activiteiten voor senioren (35,1%), het OCMW-beleid (34%), thuiszorg (33,2%) en gezondheidszorg (26,7%); slechts 24,9% meent dat senioren invloed hebben op het gemeentebestuur! Spijtig, vanuit het oogpunt 'maatschappelijke participatie'.

61,5% van onze senioren leest dagelijks de krant en 11,2% wekelijks. Dit vermindert met het ouder worden, maar meer dan de helft van de 80-plussers blijft het doen. En de gemeentelijke infobrochure (nu 'Trots') wordt zelfs door 87,4% van onze senioren gelezen. 60% van de senioren gebruikt het internet minstens wekelijks: om te surfen (96,7%), om te mailen (92,6%), voor contacten met de kleinkinderen (68%) en met de overheid (47,4%). Omwille van de maatschappelijke evolutie in de richting van meer sociale media, moeten we bijzondere aandacht hebben voor de 40% die niet mee zijn met deze evolutie.

Zowel de gedrukte als de elektronische media kan men actiever inzetten om de meeste senioren te bereiken met info en uitnodigingen voor gemeentelijke initiatieven.

De dienstverlening vanwege gemeente, OCMW, politie, huisvuilophaling, veiligheidsbeleid en zorgdiensten wordt zeer hoog ingeschat door senioren: overal boven 90%, behalve de zichtbaarheid van de politie (76,8%) en de verkeersveiligheid (71,4%).

4 MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE EN DIENSTVERLENING

Wij vragen dat het gemeentebestuur

- *buurthuizen of andere ontmoetingsruimten aanbiedt aan het verenigingsleven en de omwonenden in elke deelgemeente;*
- *aandacht heeft voor de inschakeling van woon-zorgcentra en andere sociale woonprojecten in hun buurt en de bredere omgeving; ook senioren met dementie kunnen via die weg bij het maatschappelijk leven betrokken worden;*
- *verder financiële steun verleent voor de kerstbezoeken in de woon-zorgcentra;*
- *wijkfeesten en rommelmarkten in de verschillende deelgemeenten promoot en ondersteunt, met veel aandacht voor alleenstaande senioren;*
- *ankerfiguren inzet als aanspreekpunten en coördinatoren van het buurtleven, die zorgen voor dynamiek en continuïteit en daardoor het vertrouwen genieten van de buurt en het verenigingsleven;*
- *systematisch aandacht heeft voor de mogelijke eenzaamheid van senioren via de frequente aanwezigheid van deze ankerfiguren in de buurthuizen en de organisatie van laagdrempelige activiteiten;*
- *in de nabijheid van woonprojecten en appartementsgebouwen kansen schept tot het creëren van kleinere tuintjes (in WZC, scholen, braakliggende lapjes grond...) en via de Groendienst materialen levert voor aanleg en onderhoud van de tuintjes;*
- *in samenwerking met het verenigingsleven intergenerationele activiteiten promoot (o.a. vertelnamiddagen, kindertuintjes, schooltuintjes, kooknamiddagen), waarbij senioren hun ervaring ter beschikking kunnen stellen van de jeugd;*
- *het 'bib-aan-huis'-initiatief sterk promoot, vooral voor oudere alleenstaanden;*
- *in samenspraak met de seniorenraad complementaire activiteiten voor senioren organiseert en financieel en materieel ondersteunt: seniorenweek, daguitstappen in eigen gemeente, groepsvakanties, wandelingen, film- en theatermatinees, sportactiviteiten...*
- *alle inwoners vanaf 60 jaar systematisch informeert over het bestaan en de werking van de Rotselaarse seniorenverenigingen en de seniorenadviesraad;*
- *gesubsidieerde sportverenigingen uitnodigt om aangepaste bewegingsactiviteiten voor senioren te organiseren;*
- *verdere steun verleent aan de 'Bewegen Op Verwijzing'-actie;*
- *de kostprijs van culturele en sportieve activiteiten systematisch verlaagt voor senioren;*
- *in openbare gebouwen systematisch computers ter beschikking stelt van de bevolking tijdens de openingsuren;*
- *vrijwilligerswerk in wijk- en verenigingsverband promoot en ondersteunt via infobeurzen, vormingssessies, subsidies, uitleen van materialen, terbeschikkingstelling van lokalen en het installeren van een toegankelijk vrijwilligersloket;*
- *senioren via verschillende kanalen aanzet en steunt om opgebouwde competenties te laten renderen in functie van het verenigingsleven en het buurtwerk: geven van infosessies, begeleiden van groepen, helpen bij administratieve taken...*

- *decentrale cursussen en andere initiatieven van de Bib verder ondersteunt, zoals de poëzieweek, de week van de dementie, de bibliotheekweek, de digitale week, de week van de smaak, de seniorenweek, workshops, computercursussen, lezingen, aankoop van grootletter- en audioboeken, e-readers, dvd's...*
- *bij senioren extra info verspreidt over sociale en culturele activiteiten in de buurt;*
- *streeft naar een zo groot mogelijke diversiteit bij de organisatie van activiteiten;*
- *voor senioren af en toe specifieke inspraakmomenten organiseert in overleg met de seniorenraad over beleidsthema's die hen sterk aanbelangen, op gezellige locaties en liefst overdag, eventueel in combinatie met een andere seniorenactiviteit;*
- *senioren via verschillende beschikbare mediakanalen in overleg met de seniorenraad informeert en soms ook bevraagt om ze actiever te betrekken bij het gemeentebeleid voor de thema's die hen aanbelangen;*
- *de gemeentelijke dienstverlening tegenover de burgers zodanig organiseert dat alle leeftijdsgroepen er met hun beschikbare middelen en op het voor hen meest geschikte moment kunnen gebruik van maken;*
- *systematisch een seniorentoets hanteert om zoveel mogelijk drempels te verlagen voor de participatie van senioren aan het sociale en culturele leven: de informatiedrempel (duidelijkheid), de financiële drempel (tarieven), de kennisdrempel (onvoldoende bagage), de bereikbaarheidsdrempel (afstand, vervoer), de fysieke drempel (gehoor, mobiliteit), de psychische drempel (depressiviteit, vergeten), de sociale drempel (netwerk)...*
- *de seniorenraad financieel en materieel blijft steunen;*
- *vormingsmomenten organiseert voor de leden van de seniorenraad en de besturen van de seniorenverenigingen;*
- *dwarsverbindingen tussen de verschillende adviesraden faciliteert;*
- *een gemeentelijk seniorenloket installeert, waar alle vragen van senioren een correct antwoord krijgen of naar de juiste instantie kunnen doorverwezen worden.*